

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Комітет з питань правової політики

ВИСНОВОК

на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення правового регулювання діяльності Вищої ради правосуддя», внесеного народними депутатами України Ткаченком О.М. та іншими (всього 4 підписи) (реєстр. № 12265 від 29.11.2024)

Комітет на засіданні 28 квітня 2025 року (протокол № 227), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 2 грудня 2024 року (електронна картка документа (1724392), попередньо розглянув на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення правового регулювання діяльності Вищої ради правосуддя», внесеного народними депутатами України Ткаченком О.М. та іншими (всього 4 підписи) (реєстр. № 12265 від 29.11.2024)

У пояснювальній записці до поданого проекту закону зазначено, що «Законопроект спрямований на підвищення ефективності окремих аспектів у діяльності Вищої ради правосуддя та функціонування судової системи».

Для реалізації цієї мети законопроектом пропонується внести зміни до статей 20, 21, 24, 26, 44, 45, 55, 74 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», а також доповнити цей Закон статтею 4-1; до статті 35-1 Закону України «Про запобігання корупції».

Відповідно до частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, зазначаємо, що законопроект (реєстр. № 12265) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради

України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, разом з проектом постанови, яку пропонується Верховній Раді України прийняти за результатами його розгляду, пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею та електронним файлом.

Разом з тим, при оформленні проекту акта допущено деякі неточності техніко-юридичного характеру, а саме: в проекті Закону України в посиланні на Закон України «Про Вищу раду правосуддя» зазначено (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 7-8, ст. 50), а має бути (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 7-8, ст. 50 із наступними змінами) Аналогічне зауваження стосується і посилання на Закон України «Про запобігання корупції», в якому також має бути зазначено «із наступними змінами».

Крім того, і в пояснювальній записці до законопроекту, і у порівняльній таблиці зазначено про виключення пункту 60 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів», водночас текст проекту Закону України таких змін не містить.

По суті поданого законопроекту Комітет зазначив таке.

В межах предмета відання Комітет звернув увагу на запропоновані у законопроекті зміни, зокрема, до Закону України «Про Вищу раду правосуддя», а саме:

«Частину 2 та 4 статті 24 викласти у такій редакції:

«2. Рішення про звільнення члена Вищої ради правосуддя з посади з підстав, визначених пунктами 1, 2 частини першої цієї статті, Вища рада правосуддя ухвалює на найближчому засіданні після отримання медичного висновку або заяви відповідно. Процедура ухвалення Вищою радою правосуддя рішення про звільнення її члена із зазначених підстав ініціюється Головою Вищої ради правосуддя або його заступником.

Рішення про звільнення члена Вищої ради правосуддя з посади з підстав, визначених пунктами 3-6 частини першої цієї статті, приймається органом, що обрав (призначив) члена Вищої ради правосуддя. У разі встановлення таких підстав для звільнення члена Вищої ради правосуддя:

- Президент України звільняє призначеного ним члена Вищої ради правосуддя;

- Верховна Рада України приймає постанову про звільнення обраного нею члена Вищої ради правосуддя за наслідком розгляду подання не менш як 45 народних депутатів України;

- з'їзд суддів України приймає рішення про звільнення обраного нею члена Вищої ради правосуддя за наслідком розгляду подання Ради суддів України;

- з'їзд адвокатів України приймає рішення про звільнення обраного нею члена Вищої ради правосуддя за наслідком розгляду подання Ради адвокатів України;

- всеукраїнська конференція прокурорів приймає рішення про звільнення обраного нею члена Вищої ради правосуддя за наслідком розгляду подання Ради прокурорів України;

- з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ звільняє обраного ним члена Вищої ради правосуддя за наслідком розгляду подання не менш як однієї третини обраних делегатів попереднього з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ.

З дня внесення зазначених подань такий член Вищої ради правосуддя відсторонюється від посади, а його повноваження зупиняються до ухвалення рішення органом, що обрав (призначив) цього члена Вищої ради правосуддя.

4. Член Вищої ради правосуддя, стосовно якого Вищою радою правосуддя розглядається питання про звільнення з посади не бере участі у голосуванні щодо такого рішення.».

Комітет зазначив, що частиною другою статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно з частиною п'ятою статті 83 Конституції України визначено, що порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Відповідно до частин першої, другої та третьої статті 131 Конституції України, в Україні діє Вища рада правосуддя, яка складається з двадцяти одного члена, з яких десятих - обирає з'їзд суддів України з числа суддів чи суддів у відставці, двох - призначає Президент України, двох - обирає Верховна Рада України, двох - обирає з'їзд адвокатів України, двох - обирає всеукраїнська конференція прокурорів, двох - обирає з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ. Порядок обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя визначається законом.

Своєю чергою, статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя визначаються Законом України «Про Вищу раду правосуддя». Згідно з частиною двадцятою статті 9 та частиною першою статті 17 Закону, порядок обрання Верховною Радою України членів Вищої ради правосуддя визначається Регламентом Верховної Ради України. Верховна Рада України обирає членів Вищої ради правосуддя в порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

У розвиток зазначених норм, порядок обрання членів Вищої ради правосуддя та порядок їх звільнення визначаються положеннями статті 208-1 Регламенту Верховної Ради України. Так, відповідно до частини шістнадцятої цієї статті подання про звільнення члена Вищої ради правосуддя з посади вноситься до Верховної Ради України Вищою радою правосуддя. З поданням одночасно подаються документи, що підтверджують наявність передбачених Законом України «Про Вищу раду правосуддя» підстав для звільнення члена Вищої ради правосуддя з посади.

Водночас, змінами, запропонованими у проекті Закону України (реєстр. № 12265) його авторами по суті змінюється порядок звільнення членів Вищої ради правосуддя, при цьому відповідних змін до Регламенту Верховної Ради України не запропоновано.

Крім того Комітет зауважив, що Конституцією України передбачено три випадки подання/звернення народних депутатів України у кількості сорока п'яти (45) народних депутатів України, а саме:

- частина друга статті 150 Конституції України (Питання, передбачені пунктами 1, 2 частини першої цієї статті, розглядаються за конституційними поданнями: Президента України; щонайменше сорока п'яти народних депутатів України; Верховного Суду; Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; Верховної Ради Автономної Республіки Крим);

- частина перша статті 151 Конституції України (Конституційний Суд України за зверненням Президента України, або щонайменше сорока п'яти народних депутатів України, або Кабінету Міністрів України надає висновки про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість);

- частина друга статті 151 Конституції України (Конституційний Суд України за зверненням Президента України або щонайменше сорока п'яти народних депутатів України надає висновки про відповідність Конституції України (конституційність) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою).

Враховуючи викладене, керуючись положеннями частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив експертний висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення правового регулювання діяльності Вищої ради правосуддя», внесеного народними депутатами України Ткаченком О.М. та іншими (всього 4 підписи) (реєстр. № 12265 від 29.11.2024), та прийняв рішення надіслати його Комітету з питань правової політики, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду даного законопроекту.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

